

Datum
2024-12-12
ESV dnr
2024-02059
Handläggare
Maria Modin

Ert datum
2024-09-17
Er beteckning
Ju2024/01778

Justitiedepartementet

Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Ekonomistyrningsverket (ESV) besvarar remissen utifrån sin kompetens som expertmyndighet för ekonomisk styrning i staten och specifikt utifrån uppdraget i myndighetens instruktion att ansvara för att samordna arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Svaret har även utformats med utgångspunkt i ESV:s uppdrag att utföra revision av Sveriges hantering av EU-medel och uppdraget att främja en effektiv och korrekt hantering av dessa medel.

ESV:s ställningstagande

Sammanfattande bedömning

ESV instämmer i utredningens analys och slutsatser och tillstyrker därför de förslag som utredningen lämnat. En generell sekretessbrytande bestämmelse kan bidra till en mer effektiv handläggning av utbetalningar från välfärdssystemen såväl som utbetalningar av EU-medel. En sådan bestämmelse kan också minska risken för ekonomiska oegentligheter, både kopplade till välfärdsutbetalningar och EU-medel.

Formerna för informationsutbytet

ESV anser att det är av stor vikt att informationsutbytet mellan berörda aktörer sker på ett systematiskt och konsekvent sätt. Det aktuella lagförslaget behandlar dock inte i detalj hur informationsdelningen ska hanteras, då den delen inte ingått i utredningens uppdrag. ESV vill ändå understryka vikten av att de här frågorna hanteras i det fortsatta arbetet, då effekten av lagförslaget i hög grad beror på hur myndigheterna samverkar i den delen.

En viktig aspekt för att förenkla informationsutbytet är användningen av digitala lösningar och interoperabla system för datadelning mellan myndigheter. ESV vill betona att datainsamling bör ske på ett enkelt, kostnadseffektivt och enhetligt sätt, utan att hinder för myndigheternas nödvändiga intresseavvägningar uppstår. Det är enligt ESV viktigt att tydliggöra formerna för hur de berörda myndigheterna ska utbyta information på ett korrekt och effektivt sätt.

Övervägande skäl

Enligt förslaget ska en utlämnande myndighet alltid göra en bedömning av om det finns övervägande skäl för att lämna ut uppgifterna. Enligt ESV kan detta försvåra

ett regelbundet och systematiskt informationsutbyte, vilket potentiellt kan hämma effektiviteten i informationsinhämtningen.

Konsekvenser av förslagen

ESV instämmer delvis med utredningens konsekvensanalys gällande det ökade resursbehovet. Även om det är svårt att exakt uppskatta resursbehovet för informationsutbyte mellan myndigheter, eftersom behoven varierar, bör det noteras att det sannolikt kommer att krävas ökade resurser på kort sikt, både för välfärdsmyndigheterna och för de myndigheter som hanterar EU-medel. ESV anser dock att genom en effektivisering och automatisering av informationsutbytet kan resursbehoven minska på lång sikt.

Behov av en mer genomgripande reform

Utredningen har resonerat utifrån två principiellt skilda sätt att tillgodose de behov som kartlagts. Det ena alternativet vore att utgå från den nuvarande strukturen i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, medan det andra skulle kunna vara att avskaffa sekretessen mellan myndigheter när det gäller sekretess till förmån för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Utredningen har valt att utgå från den nuvarande strukturen i OSL genom att föreslå ytterligare en undantagsregel i form av en generell sekretessbrytande bestämmelse, då den bedömt att det andra alternativet inte ryms inom ramen för utredningens uppdrag.

ESV vill dock framhålla behovet av att regeringen snarast tillsätter en utredning med uppdrag att avskaffa huvudregeln om sekretess mellan myndigheter när det gäller enskildas personliga och ekonomiska förhållanden, med relevanta inskränkningar och undantag för att tillförsäkra enskilda ett adekvat integritetsskydd. De främsta motiven för en sådan översyn handlar, enligt ESV, främst om nuvarande tillämpningssvårigheter som leder till att information inte lämnas i den utsträckning som är möjlig. ESV och välfärdsmyndigheterna har i olika sammanhang tidigare uppmärksammat regeringen på behovet av en sådan mer genomgripande reform (se t ex ESV 2024:43, avsnitt 2.1.1).

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. I beredningen har även avdelningschef Peter Kvist, avdelningschef Ulrika Bergelv, enhetschef Lena Warstrand samt EU-revisor Alexander Danielsson deltagit. Utredare Maria Modin har varit föredragande.

Datum: 2024-12-12

Beslutande
Clas Olsson
Namnförtydligande

Föredragande
Maria Modin
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.